De monumenten van Oranjestad

Binnenkort bestaat het Monumentenbureau Aruba tien jaar. Om dit heuglijke feit kracht bij te zetten heeft minister Ramon Lee van Arbeid, Cultuur en Sport besloten een speciale monumentendag te houden op 10 september. Onder de titel Paseo Monumental 2006 zullen 24 monumenten in Oranjestad geopend zijn voor publiek. In de aanloop naar deze dag brengt Amigoe een serie artikelen over deze gebouwen.

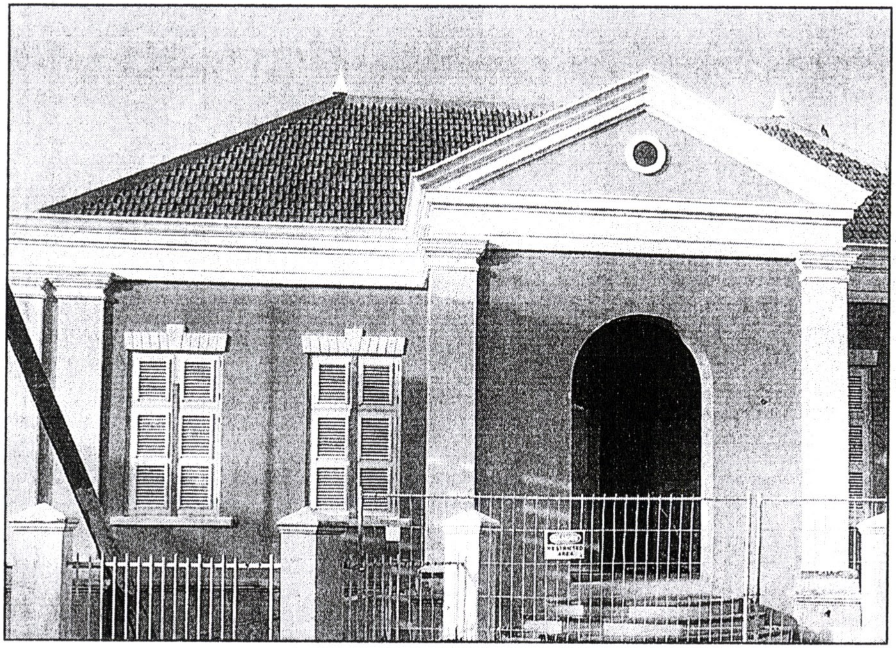

Dit gebouw in de Wilhelminastraat was de eerste openbare school van Aruba. Het wordt nu gerestaureerd om als kantoor van de minister van Cultuur te gaan dienen.

Dit monument was oorspronkelijk bedoeld als schoolgebouw voor de eerste openbare lagere school van Aruba, destijds ook bekend onder de naam landsschool. In eerste aanleg werd het pand gebouwd in 1887-1888, naar een ontwerp van de chef van het Bouwdepartement op Curaçao, Antoine Martis (1837-1894), in neoclassicistische stijl. Op de koloniale begroting van 1887 werd in de afdeling VI (Landsgebouwen) voor het schoolgebouw een bedrag van 8600 gulden gereserveerd. Openbare Werken hield uiteindelijk een bedrag van 4240,70 gulden over. Op maandag 8 augustus legde de heer Gäerste de eerste steen.

Al tijdens de bouw bleek dat het gebouw niet groot genoeg was om aan voldoende leerlingen gelegenheid tot het volgen van onderwijs te kunnen bieden. Tegen de zuidgevel van de oude hoofdbebouwing werd daarom vrijwel tegelijkertijd een lokaal op vierkant grondplan en onder tentdak toegevoegd aan het plan. Tegenwoordig is dit deel herkenbaar als tussenlid tussen de noord- en de zuidvleugel. Op 24 februari 1888 was de bouw voltooid en op maandag 5 maart 1888 werd de school geopend. De school had destijds overigens geen enkele sanitaire voorziening. Pas in 1900 werden onder meester Johannes Scheurman toiletten geplaatst. In het voorportaal van de noordvleugel werden toen ook de twee lavabos geplaatst. Vanuit die tijd dateerde tevens het oude schoolhek. Omstreeks 1920-1922 werd ten zuiden van dit toegevoegde lokaal een tweetal eveneens op vierkant grondplan en onder tentdak ontworpen lokalen gebouwd. In hoofdlijnen vormen deze tegenwoordig het rechter- en linker deel van de zuidvleugel. Hiertussen, in het verlengde van het eerder toegevoegde lokaal, bevond zich een terras met houten scheidingswand onder een lessenaarsdak. Een halfronde stoep met treden leidde naar dit terras. De landsschool werd per 16 december 1921 (per gouvernementsbeschikking no.1328) Julianaschool genoemd en nadat deze verhuisde naar de Madurostraat, werd het gebouw in 1943 de Prinses Margrietschool gedoopt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden bij en tegen het gebouw allerlei onderkomens en facilitaire ruimtes voor militairen gebouwd en deed het geheel zo dienst als kazerne voor de schutterij.

Tussen eind 1953 en medio 1955 werd het oude gebouw ingrijpend gerestaureerd en verbouwd tot Openbare Leeszaal en Boekerij. De restauratieplannen werden uitgewerkt door technisch ambtenaar Frans Spee van DOW en de toenmalige bibliothecaris, Johan Hartog. De restauratie werd uitgevoerd door aannemersbedrijf Ortis en Gonzalez. De wateropslagplaatsen onder de terrassen van de oude hoofdbebouwing - ten westen en oosten van het tijdens de bouw toegevoegde lokaal - die met springstof en houweel in de rots waren uitgehakt en waarbij men steunzuilen uitspaarde, werden gedeeltelijk leeggepompt en gebruikt als kelderruimten en opslagruimten. Bij de laatste recente functiewijziging in 1982 vond aan de westzijde op het oude terras bebouwing plaats. Deze uitbreiding is - hoewel niet storend aanwezig - van bescherming vanwege de monumentenverordening uitgesloten.

Verder werd toen aan de zuidzijde een centrale portiek gebouwd, in stijl en vorm overeenstemmend met die aan de noordzijde; het gebouw had vanaf dat moment twee hoofdingangen. Inwendig is het gebouw vrijwel geheel gewijzigd. Voor meer informatie over dit gebouw kunt u zich wenden tot het Monumentenbureau.

Algemene Rekenkamer

Paseo Monumental